

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

Изх. №1038

гр. София, 01.09.2017 г.

ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ
НА НАКАЗАТЕЛНАТА КОЛЕГИЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН
СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА ПРИЕМАНЕ НА ТЪЛКУВАТЕЛНО РЕШЕНИЕ

на осн. чл. 125 вр. с чл. 124, ал. 1, т. 1 от Закона за съдебната власт

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ КАСАЦИОННИ СЪДИИ,

Усложненията от фактическо и правно естество, които съпътстват прилагането на съставите на общите длъжностни престъпления по чл. 282 НК, са естествена проекция от затрудненията при правното регулиране на използваните наказателноправни средства. Защитата на обществените отношения, свързани с правилното функциониране на държавните органи, обхваща многообразие от области и сфери на дейност, които се отличават със специфика не само в задачите и функциите на изпълнение, но и в механизмите на действие и структурите на тези органи. Използваните от законодателя оценъчни критерии при определяне на съществените признаци на съставите на престъпленията по служба предполагат изясняване не само на фактическите обстоятелства във всеки конкретен случай, но и съответното им оценъчно съдържание, вложено в правната норма.

Повишената потребност от ефективни средства за противодействие на нарушенията и неизпълненията на служебните задължения от длъжностни лица, както и на случаите на превишаване на властнически правомощия,

обуславя необходимост от преодоляване на нееднаквото тълкуване и прилагане на закона при определяне на пределите на доказване за установяване на елементите от субективната страна на общите длъжностни престъпления. Вложеният от законодателя допълнителен разграничителен критерий между престъплението по чл. 282 НК и административните и дисциплинарните нарушения - преследваната от длъжностното лице специална цел, предполага не само обективно съществуване на причинна връзка между конкретно действие или бездействие и престъпния резултат, но и съзнание за застрашаването или увреждането на защитените обществени отношения.

1. Според една част от съдебните състави, за да се обосноват изводите за субективните представи на извършителя на престъпление по чл. 282 НК, е достатъчно да са събрани обективни фактически данни за поведението му и механизма на извършване на деянието. В тези случаи се приема, че е установена /доказана/ престъпната цел, без да са необходими и преки доказателства, тъй като обективизираните действия/бездействия по служба позволяват да се изведе действително преследваната цел - да се облагодетелства друго или да се причини другиму вреда.

В този смисъл са:

Решение № 148/03.08.2016 г. по НД № 144/2016 г. на II н.о. на ВКС;
Решение № 136/29.10.2015 г. по НД № 196/2015 г. на II н.о. на ВКС;
Присъда № 94/03.04.2014 г. по НОХД № 599/2014 г., СГС, 23 н. с;
Решение № 456/19.12.2014 г. по ВНОХД № 513/2014 г., АС - София;
Решение № 372/16.02.2015 г. по НД № 1098/2014 г. на II н.о. на ВКС;
Присъда № 68/23.06.2014 г. по ВНОХД № 42/2014 г., АС - Бургас;
Решение № 547/16.01.2014 г. по НД № 1996/2013 г. на II н.о. на ВКС;
Присъда № 375/12.12.2011 г. по НОХД № 5760/2010 г., СГС;
Решение № 133/11.07.2013 г. по ВНОХД № 1262/2012 г., АС - София;
Решение № 315/17.07.2013 г. по НД № 990/2013 г. на II н.о. на ВКС;
Решение № 565/06.02.2013 г. по НД № 2132/2012 г. на III н.о. на ВКС;
Решение № 420/13.11.2012 г. по НД № 1347/2012 г. на II н.о. на ВКС;
Решение № 386/01.12.2011 г. по НД № 2024/2011 г. на II н.о. на ВКС;
Решение № 86/28.05.2011 г. по ВНОХД № 83/2011 г., АС - Бургас;
Решение № 251/28.07.2011 г. по НД № 1393/2011 г. на III н.о. на ВКС;
Решение № 213/28.04.2011 г. по НД № 56/2011 г. на III н.о. на ВКС;
Решение № 245/28.04.2010 г. по НД № 62/2010 г. на III н.о. на ВКС;
Решение № 489/16.04.2010 г. по НД № 513/2009 г. на III н.о. на ВКС;
Решение № 470/01.12.2008 г. по НД № 484/2008 г. на III н.о. на ВКС;
Решение № 613/04.10.2007 г. по НД № 343/2007 г. на III н.о. на ВКС;
Решение № 297/31.03.2005 г. по НД № 921/2003 г. на I н.о. на ВКС.

2. Други съдебни състави приемат, че доказването на специалната цел изисква не само достатъчно доказателства, установяващи противоправно поведение по служба на конкретно длъжностно лице, но и установяващи взаимоотношенията му с потенциално облагодетелствано или увредено лице. Отсъствието на такива доказателства всякога се приема като основание за несъставомерност. Тезата, поддържана в съдебните решения е, че за умисъла и специалната цел по чл. 282 НК не може да се съди само от конкретните нарушения на длъжностното лице, независимо от характера им и от механизма на извършването им, и изводите, които следват относно субективната страна. Изискват се преки доказателства, че допуснатите нарушения не са случайни и изолирани, резултат на просто стечение на обстоятелствата.

В този смисъл са:

Решение № 130/11.10.2016 г., НД № 440/2016 г. на I н. о. на ВКС;
Решение № 24/24.09.2015 г., НД № 1442/2014 г. на II н. о. на ВКС;
Решение № 138/05.06.2014 г., НД № 219/2014 г. на II н. о. на ВКС;
Решение № 594/10.03.2014 г., НД № 2150/2013 г. на II н. о. на ВКС;
Решение № 347/26.09.2013 г., НД № 837/2013 г. на III н. о. на ВКС;
Решение № 304/10.07.2013 г., НД № 958/2013 г. на II н. о. на ВКС;
Решение № 247/29.05.2012 г., НД № 768/2012 г. на III н. о. на ВКС;
Решение № 557/20.02.2012 г., НД № 2762/2011 г. на III н. о. на ВКС;
Решение № 50/01.07.2011 г., НД № 708/2010 г. на I н. о. на ВКС;
Решение № 323/29.06.2011 г., НД № 1744/2011 г. на I н. о. на ВКС;
Решение № 384/12.07.2010 г., НД № 330/2010 г. на III н. о. на ВКС;
Решение № 136/06.06.2009 г., НД № 75/2009 г. на II н. о. на ВКС;
Решение № 552/11.02.2009 г., НД № 548/2008 г. на II н. о. на ВКС;
Решение № 230/11.07.2007 г., НД № 957/2006 г. на II н. о. на ВКС;
Решение № 67/19.04.2010 г., по ВНОХД № 35/2010 г., АС - София;
Присъда № 3/23.01.2012 г., по НОХД № 501/2010 г., ОС - Кюстендил;
Присъда от 10.11.2011 г. по НОХД № 63/2011 г., ОС - Ямбол.

Констатираната противоречива съдебна практика обосновава необходимост от приемане на тълкувателно решение от Общото събрание на Наказателната колегия на Върховния касационен съд, за да се гарантира ефикасна защита на публичния интерес при противоправните деяния по служба и да се избегне различния подход при използване на наказателно правните средства за санкциониране.

Предвид изложеното и на основание чл. 125 вр. с чл. 124, ал. 1, т.1 от Закона за съдебната власт, правя следното

ИСКАНЕ:

Общото събрание на съдиите от Наказателната колегия на Върховния касационен съд да приеме тълкувателно решение по следния противоречиво решаван в практиката на съдилищата въпрос:

Какви са пределите на доказване на прекия умисъл и специалната цел като елементи на субективната страна на престъпните състави по чл.282 от НК ?

Приложения: 2 папки съдебни актове и магнитен носител

ГЛАВЕН ПРОКУРОР: /п/

СОТИР ЦАЦАРОВ